

Verslag en actielijst Omgevingsadviesgroep (OAG)

Datum: Donderdag 2 juli 2020

Locatie: zaal Veenlust Bergentheim

Aanwezigen:

1. **Hans Olthof** – PB Bergentheim
2. **Gerrit Slot** – PB Bergentheim
3. **Richard Hugen** – PB Bruchterveld
4. **Eric van Aartrijk** – PB Gouden Ploeg
5. **Gerrit Slot** – PB Bergentheim
6. **Manon Vennegoor** – grondeigenaar
7. **Helmut Kuipers** – grondeigenaar
8. **Ellen Gast** – grondeigenaar
9. **Jan Bakker** – omwonende
10. **Edwin Welink** – omwonende
11. **Hans Botter** – omwonende
12. **Arjen Moltman** – omwonende
13. **Ingrid van der Zon** – VVE Park Moscou
14. **Tony Jager** – VVE Park Moscou
15. **Jan Kremer** - Realistisch Duurzaam Bergentheim
16. **Henk Bunskoeken** - Realistisch Duurzaam Bergentheim
17. **Rob Rietveld** – Nederlandse Vereniging Omwonenden Windmolens (NLVOW)
18. **Joost Muusze** - Sweco
19. **Robert Ekkelenkamp** - gemeente Hardenberg
20. **Jaap Jepma** - voorzitter
21. **Gerjanne Hoekstra** - notulist

VERSLAG

#	AGENDAPUNT	BESPROKEN	ACTIE
1.	Opening	De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.	
2.	Mededelingen	Geen mededelingen.	
3.	Verslag OAG 27 februari 2020	<p>Over het verslag van de OAG d.d. 27 februari werden twee opmerkingen gemaakt.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tijdens de OAG is door de gemeente gesteld dat de afgeleide afstandsnorm van 600 à 700 meter in principe leidend is en dat een afwijking daarvan om een goede onderbouwing vraagt. Er wordt verzocht deze opmerking scherper te benoemen in het verslag. 2. Er staan een paar typefoutjes in het verslag, verder niet van groot belang. 	
4.	Toelichting en reflectie enquêteresultaten	De aanleiding en resultaten van de enquête zijn, met een powerpoint, door de voorzitter toegelicht. De volledige uitwerking is meegezonden met de vergaderstukken. Geen verdere op- of aanmerkingen.	
5.	Tussenevaluatie en verbetervoorstellen	<p>Naar aanleiding van de tussenevaluatie zijn er door de voorzitters/adviseurs verbetervoorstellen uitgewerkt. Hierop is in de OAG met elkaar gereflecteerd. Er zijn twee grote lijnen in het gesprek over het vervolg van het omgevingsproces: Er is behoefte om het kader en de randvoorwaarden duidelijker neer te zetten én vanuit de Grondeigenaren wordt een alternatieve of aanvullende aanpak voorgesteld.</p> <p><u>Verbetervoorstellen o.b.v. enquête</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uit de enquêteresultaten blijkt dat er een ‘pettenprobleem’ is. Zo zitten er verschillende belangen in één platform en dezelfde belangen in meerdere platforms. In de reflectie gaat het dan vooral om de aanwezigheid van grondeigenaren in het Bewonersplatform (BP). Het wordt erkend dat grondeigenaren ook bewoners zijn, maar de combinatie van die belangen wordt nogal eens als ruis en belemmerend ervaren. Een genoemde optie in de bijeenkomst van de OAG is om niet van drie platforms uit te gaan, maar van vier. Dit vierde platform bestaat dan uit bewoners met een grondpositie. Deze grondeigenaren/bewoners trekken zich dan terug uit het GEP en BP. Er is geen eenduidige oplossing besproken. • Omwille van de transparantie is voorgesteld om bij alle platforms verslag te leggen en deze openbaar te maken voor alle deelnemers aan het omgevingsproces. Het risico is dat men niet meer open durft te praten en dat informatie uit de verslagen verkeerd wordt geïnterpreteerd. Het verdient de voorkeur om de verslaglegging, bij het GP en BP, te gebruiken voor onderlinge terugkoppeling en borging en niet als stuk voor andere platforms of belangstellenden. De gewenste transparantie zit hem in wat de afgevaardigden van de platforms delen in de OAG en de openbaarheid van het verslag van de OAG. 	

Kader en randvoorwaarden

- Eén van de verbetervoorstellen is om Kloosterhaar-Oost onderdeel te maken van het omgevingsproces. Enkele leden vragen zich af of dit kan, aangezien eerder in de gemeenteraad (10 maart j.l.) een amendement is aangenomen waarin staat dat Kloosterhaar-Oost als aparte ontwikkeling (los van het omgevingsproces) moet worden behandeld. Wethouder Ten Kate heeft later nog onderstreept dat Kloosterhaar-Oost een apart proces zal zijn (en blijven). Er is behoefte aan duidelijkheid over waarom er is besloten de ontwikkelingen rond Kloosterhaar-Oost apart te houden.
Daarnaast wordt de mogelijkheid om vanuit het omgevingsproces het college van B en W te adviseren Kloosterhaar-Oost toch mee te nemen genoemd. Een aanvulling is dat het, zoals het nu lijkt, niet zozeer de wens of bedoeling is dat Kloosterhaar-Oost ook verantwoordelijk wordt voor het maken van een onderbouwd advies over de ontwikkelingen in Bergentheim, Kloosterhaar en Sibculo, maar het wel belangrijk is dat Kloosterhaar-Oost wordt geïnformeerd en wordt meegenomen in het proces. Er zijn meerdere ontwikkelingen rond wind in de omgeving van Kloosterhaar-Oost met een invloed op dat gebied. Voor de bewoners van Kloosterhaar-Oost zijn de ontwikkelingen in hun omgeving best overweldigend. Wat is hun rol en zijn de verwachtingen met betrekking tot hun betrokkenheid hen realistisch?
Er is duidelijkheid nodig van de wethouder en/of de gemeenteraad over de achterliggende redenen voor het besluit om de ontwikkelingen rond Kloosterhaar-Oost apart te houden en de mogelijkheden om de ontwikkelingen rond Kloosterhaar-Oost mee te nemen in het omgevingsproces – en de manier waarop dat kan.
- De opgave is om 420 TJ op te wekken in het gebied Bergentheim-Kloosterhaar-Sibculo. Het betreft een zoekgebied voor wind en de opgave zou dan ook volledig (of grotendeels) worden behaald met windenergie. Er is onduidelijkheid over de ruimte voor alternatieve manieren om energie op te wekken. Telt de opbrengst van deze alternatieven mee voor de opgave van 420 TJ in het zoekgebied? Het college van B en W wordt gevraagd hier duidelijkheid over te geven.
- De studie van Pondera dateert van 2017. In de tussentijd is er het één en ander gebeurd aan de opwekking van energie. Is het mogelijk de opgave van 420 TJ te verminderen met de opbrengst van deze acties? In principe kan dat niet, maar ook hiervoor zal het college van B en W verzocht worden meer duidelijkheid te geven.
- Hoe wordt het criterium van de afstand van de windturbines tot de woningen gehanteerd? De geluidsnormen (42 LDEN) zijn grofweg vertaald naar een afstand van 600 à 700 meter om een beeld te geven van de betekenis van de geluidsnormen. Er wordt gevraagd om ervoor te waken dat in het proces de afstandsnormen een criterium op zich worden: daarvoor zijn ze niet voldoende waarheidsgetrouw. Het vertalen van geluidsnormen naar afstandsnormen luistert nauw.
- Vraag: Stel, de Grondeigenaren willen buiten het omgevingsproces om windenergie op hun land realiseren en gaan hiervoor in zee met een projectontwikkelaar. Is dat een mogelijkheid? Een dergelijk initiatief vraagt om een wijziging van het bestemmingsplan. Daar gaat de gemeenteraad over, met als kader het Meerjarenprogramma Duuraamheid. Daarin staat dat voor zulke ontwikkelingen een goed omgevingsproces een voorwaarde is. Een deugdelijk omgevingsproces blijft dus een eis

	<p><u>Voorstel Grondeigenarenplatform</u></p> <p>Los van de verbetervoorstellen o.b.v. de enquête stelt het Grondeigenarenplatform (GP) een alternatieve aanpak van het proces voor. Het GP vindt het een intensief proces, met veel belangen en een te groot gebied. Ook missen zij eigenaarschap over hun grond. Het voorstel is om met bewoners en grondeigenaren van een kleiner gebied (gebiedsgericht, op basis van uitspraak college B&W) en enkele adviseurs, 10 tot 12 personen in totaal, tot een uitwerking van een aantal scenario's te komen. Deze scenario's worden gepresenteerd in de OAG. Zo is het gemakkelijker om sneller tot scenario's te komen én hebben de scenario's geen stempel van een bepaald platform of belang. Het is dan niet wenselijk om buiten deze scenario's vanuit de verschillende belangen (of platforms) scenario's op te stellen, waarin andere belangen zich vervolgens niet herkennen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er worden verschillende mogelijkheden besproken om de wens van het GP een plek te geven in het omgevingsproces. Kan zo'n werkgroep naast het bestaande en voorgenomen proces bestaan of krijgt zo'n werkgroep een plek in dat proces. Wordt het een tussenstap of een <i>shortcut</i>? Is er überhaupt ruimte voor? • Er wordt gevraagd of het gebied verkleinen wel een optie is. De invloed van de keuzes betrekken zich niet slechts op een klein gebied en het is maar de vraag of het terecht is om van het 600 à 700 meter afstandcriterium uit te gaan (zie boven). • Eén van de doelen van de voorgestelde aanpak is om meer tempo te maken, maar een wijziging van het proces kan er ook voor zorgen dat er meer tijd nodig is of dat zich onvoldoende gehoord voelen. De tijdsplanning van het omgevingsproces hangt samen met de planning van de RES (Regionale Energiestrategie). Dat betekent dat de uitkomsten van dit proces in april in de gemeenteraad zullen worden behandeld. • Na overleg en reflectie is de volgende opzet uiteindelijk besproken als voorstel. De uitwerking ervan komt terug in de OAG: Op initiatief van het GP wordt er een werkgroep van 10 à 12 mensen samengesteld (inclusief adviseurs en voorzitters). Deze groep bestaat uit leden met verschillende 'petten', enkele adviseurs en de voorzitters. Mogelijk kan er worden uitgegaan van een kleiner gebied. Deze werkgroep stelt enkele scenario's op, waarbij er rekening wordt gehouden met verschillende belangen en ideeën. Deze scenario's zijn niet per se de mening van de voltallige werkgroep, maar bedoeld als voeding voor de OAG. De OAG gaat vervolgens aan de hand van deze scenario's met elkaar in gesprek. Deze stap borgt de representativiteit van de scenario's, bijvoorbeeld door de reflectie van RDB of verenigingen Dorpsbelang. Idealiter ontstaan hieruit één of enkele scenario's die als onderbouwd advies naar de gemeenteraad kunnen. 	
6.	Ontwikkeling basisscenario's	Zie punt 5.
7.	Kennisbijeenkomst september (voorkeursdata)	In de loop van september/oktober a.s. worden drie kennisbijeenkomsten georganiseerd. Door de voorzitters/adviseurs wordt gekeken naar passende data. Leden van de OAG wordt verzocht om eventuele data met belemmeringen z.s.m. door te geven aan Inge Hakkers. De bijeenkomsten zullen waarschijnlijk zowel (beperkt) offline als online toegankelijk zijn.
8.	Procesplanning	<ul style="list-style-type: none"> • Het college van B en W biedt meer inzicht in de kaders en randvoorwaarden. Deze informatie is op 3 september beschikbaar voor het omgevingsproces, maar moet dan nog wel langs de gemeenteraad.

	<ul style="list-style-type: none"> Tot 3 september wordt er, in de alternatieve opzet, gewerkt aan scenario's. Voor zover beschikbaar worden deze op 3 september in de OAG besproken. In het najaar kunnen de scenario's verder worden uitgewerkt. De gemeenteraad verzoekt om het proces in november af te ronden, maar er is ruimte voor verruiming van die periode als daar omwille van zorgvuldigheid behoefte aan is. Een excursie naar een ander gebied wordt gepland aanvullend op de kennisbijeenkomsten. 	
9. Rondvraag	Er ontstaat korte discussie over een bordje met daarop ongenueanceerde opmerkingen over zonnepanelen, de opbrengst en de keuzes van grondeigenaren/boeren. Aan de hand hiervan wordt nogmaals opgeroepen om begrip te hebben voor de diversiteit van belangen, het belang van zorgvuldige communicatie met elkaar en het uitgangspunt om respectvol met elkaar om te gaan.	

Stappenplan

#	Datum OAG	Onderwerp/actie	Wie
1.	Kennisbijeenkomst	De "alternatieven" bespreken.	Biogasexpert
2.	Kennisbijeenkomst	Gezondheidsaspect. Ook bespreken of dit interessant is voor de brede informatieavond.	GGD + huisarts
3.	Kennisbijeenkomst	Marktpartij uitnodigen	Antea
4.	8 april	Voorzitters fracties gemeenteraad uitnodigen + wethouder. Dan definitie 'draagvlak' agenderen.	
5.	Doorlopend	Invloed van beleidsregel stikstofproblematiek in de gaten te houden.	Gemeente
6.	Doorlopend	OAG blijven informeren over windmolenpark Duitsland	Gemeente
7.	Kennisbijeenkomst	Is het mogelijk om het geluid van de windmolen na te bootsen?	NDLR
8.		Wat heeft de trilling van de windmolen voor effect op de fundering van de huizen?	
9.		Liggen er plannen voor dit gebied voor de periode na 2030?	
10.	Belangrijke afwegingen	opbrengst in energie (investeringskosten), financieel rendement, economisch rendement (wat als de windmolen niet draait), bereikbaarheid infrastructuur, CO²-gevaar, slagschaduw, lichthinder, insluiten omwonenden, geluidsoverlast, mitigeerbaarheid (in welke mate ben je in staat om windmolens in te passen in het landschap), gezondheid, compensatie van de lasten (wat krijgt de omgeving	

	terug/participatie), energiedichtheid (wat is nodig om de opbrengst te halen), betrouwbaarheid (continue energie levering), realistische oplossing, planning na 2030 (wat is er klaar als je voor dit scenario kiest).	
--	---	--

Vergaderingen OAG

DATUM	LOCATIE
19 september 2019	Bergentheim, zaal Veenlust
17 oktober 2019	Sibculo, MFC De Horst
21 november 2019	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
19 december 2019	Bergentheim, zaal Veenlust
23 januari 2020	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
27 februari 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
26 maart 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
30 maart 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
8 april 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
23 april 2020	Kloosterhaar, Dorpshuis 't Haarschut
28 mei 2020	nog onbekend
18 juni 2020	nog onbekend
2 juli 2020	Bergentheim, zaal Veenlust
<i>Kennisbijeenkomsten september (data volgen)</i>	<i>Bergentheim, zaal Veenlust</i>